

**EUROPOS VADOVŲ
TARYBA**

**Briuselis, 2011 m. kovo 11 d.
(OR. en)**

EUCO 7/11

**CO EUR 5
CONCL 2**

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: **NEEILINIS EUROPOS VADOVŲ TARYBOS SUSITIKIMAS
2011 m. kovo 11 d.**

DEKLARACIJA

Delegacijoms pridedama deklaracija, kurią (2011 m. kovo 11 d.) neeiliniame susitikime priėmė Europos Vadovų Taryba.

EUROPOS VADOVŲ TARYBOS DEKLARACIJA

1. Šiandien Europos Vadovų Taryba susirinko į neeilinę sesiją apvarstyti įvykių raidą Libijoje bei Pietų kaimynystės regione ir nustatyti būsimos ES politikos ir veiksmų politines gaires bei prioritetus.
2. Dėl demokratinių sukilimų Pietų kaimynystės šalyse vyksta ryškūs pokyčiai, kurie teikia naujų vilčių ir galimybių kurti ateitį, grindžiamą demokratija, pliuralizmu, teisinės valstybės principais, žmogaus teisėmis bei socialiniu teisingumu. Pažangos ir demokratijos procesai vyksta kartu. Europos Vadovų Taryba sveikina regiono žmonių parodytą drąsą ir dar kartą patvirtina, kad jie patys turi nulemti savo ateitį taikiomis ir demokratinėmis priemonėmis.
3. Visos šalys regione turi pradėti vykdyti arba paspartinti politines ir ekonomines reformas. Europos Sąjunga remia visus veiksmus demokratinės transformacijos procese, politines sistemas, sudarančias sąlygas taikiems pokyčiams, ekonomikos augimui bei klestėjimui, ir proporcingesnę ekonominės veiklos rezultatų naudą paskirstymą. Atsižvelgdama į tai, Europos Vadovų Taryba nuoširdžiai sveikina Maroko Karaliaus pranešimą, kad sudaromas konsultacinis komitetas, parengsiantis peržiūrėtą konstitucijos redakciją, skirtą pateikti Maroko žmonėms patvirtinti. ES parama priklausys nuo partnerių pažangos transformacijos procese. Kadangi vienas iš pagrindinių uždavinių – yra itin svarbu kurti stiprias demokratines institucijas, intensyvinti Europos ir šio regiono parlamentinius ryšius.

4. Dėl Tuniso Europos Vadovų Taryba palankiai vertina tai, kad buvo paskelbta, jog 2011 m. liepos 24 d. bus surengti Konstitucinės asamblėjos rinkimai. Glaudžiai konsultuodamasi su Tuniso valdžios institucijomis, ES yra pasirengusi suteikti šiam tikslui būtiną paramą, be kita ko, suteikiant aukštesnį statusą Tunisui. Kai tik Tuniso valdžios institucijos bus pasirengusios, ES yra pasiruošusi pasiūlyti paramą ekonominėms ir socialinėms problemoms, su kuriomis susiduria Tunisas, išspręsti. Europos Sąjunga toliau dalyvaus vykstančiuose procesuose ilguoju laikotarpiu siekdama skatinti ekonominę bei socialinę vystymąsi. Tuniso žmonių parodytas solidarumas su iš Libijos pasitraukiančiais žmonėmis yra vertas aukščiausio įvertinimo ir paramos.
5. Europos Vadovų Taryba remia perėjimo prie demokratijos procesą Egipte. Ji palankiai vertina tai, kad laiku buvo pateikti pirmieji pasiūlymai iš dalies keisti konstituciją, ir ragina Egipto valdžios institucijas toliau laikytis įsipareigojimo siekti politinės reformos bei sukurti sąlygas visapusiškam perėjimo prie demokratijos procesui, be kita ko, atšaukiant nepaprastąją padėtį. Europos Sąjunga yra pasirengusi sutelkti visą savo paramą atsižvelgiant į Egipto žmonių prioritetus ir pradėjo dialogą su neseniai paskirta Egipto Vyriausybe.
6. Padėtis Libijoje toliau kelia rimtą susirūpinimą. Pareiškiame savo tvirtą solidarumą su Libijos žmonėmis ir nukentėjusiais asmenimis. Griežtai smerkiame Libijos režimo vykdomas smurtines represijas prieš savo piliečius ir sunkius bei sistemingus žmogaus teisių pažeidimus. Palankiai vertiname JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 1970 ir tai, kad dėl padėties Libijoje kreiptasi į Tarptautinį baudžiamąjį teismą. Jėgos naudojimas, ypač pasitelkiant karines priemones, prieš civilius gyventojus yra nepriimtinas ir privalo būti nedelsiant sustabdytas. Žmonių saugumas turi būti užtikrintas visomis būtinomis priemonėmis. Europos Vadovų Taryba pareiškia gilų susirūpinimą dėl išpuolių prieš civilius, be kita ko, panaudojant aviaciją. Siekdamas apsaugoti civilius gyventojus valstybės narės nagrinės visus būtinus sprendimus, jeigu tai bus akivaizdžiai reikalinga, bus nustatytas aiškus teisinis pagrindas ir parama iš regiono. Už tai atsakingi asmenys bus patraukti atsakomybėn ir patirs rimtų pasekmių. Reaguodami į krizę bendradarbiausime su Jungtinėmis Tautomis, Arabų lyga, Afrikos Sąjunga ir mūsų tarptautiniais partneriais. Raginame skubiai surengti Arabų lygos, Afrikos Sąjungos ir Europos Sąjungos aukščiausiojo lygio susitikimą.

7. Pulkinkas M. Kadafis privalo nedelsdamas atsisakyti valdžios. Jo režimas visiškai prarado teisėtumą ir Europos Sąjungai jis nebėra dialogo dalyvis. Europos Sąjunga patvirtino papildomas ribojamąsias priemones šios šalies vadovybei ir subjektams, valdantiems režimo kontroliuojamą didelį turtą, ir yra pasirengusi patvirtinti papildomas sankcijas.
8. Libijos tikslas – skubiai pradėti tvarkingą perėjimą prie demokratijos pasitelkiant platų dialogą. Europos Sąjunga palankiai vertina pereinamojo laikotarpio nacionalinę tarybą, įsikūrusią Bengazyje, kurią ji laiko politinio dialogo dalyve. Europos Sąjunga yra pasirengusi padėti Libijai sukurti konstitucinę valstybę ir plėtoti teisinę valstybę. Ji yra pasirengusi atsiliiepti į Libijos žmonių prašymus padėti atnaujinti Libijos ekonomikos veikimą.
9. Ekstremalioji humanitarinė padėtis Libijoje ir prie jos sienų jau siekia susirūpinimą keliantį mastą, o ją dar labiau apsunkina su šiais įvykiais susijęs didelis migracijos srautas. Prioritetas vis dar teikiamas ES piliečių ir kitų šalių piliečių, norinčių pabėgti iš ten, kur vyksta kovos, saugios evakuacijos užtikrinimui. Europos Sąjunga ir valstybės narės sutelkė humanitarinę pagalbą ir yra pasirengusios toliau padėti Libijos žmonėms ir jos sieną kertantiems asmenims, glaudžiai bendradarbiaudamos su Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuru, Humanitarinių reikalų koordinavimo biuru, Tarptautine migracijos organizacija, Tarptautiniu Raudonojo Kryžiaus komitetu ir (arba) Tarptautine nacionalinių raudonojo kryžiaus ir raudonojo pusmėnulio draugijų federacija bei nevyriausybėmis organizacijomis. Europos Sąjunga ragina visas susijusias Šalis leisti humanitarinėms agentūroms ir subjektams patekti į visus regionus, kur reikalinga pagalba ir yra pasirengusi padėti joms jų darbe. To siekdama Europos Sąjunga sustiprins savo koordinavimą, kad užtikrintų, jog vadovaujantis humanitariniais principais būtų nuosekliai ir veiksmingai naudojamasi ištekliais ir pajėgumais.

10. Valstybėms narėms, kurios tiesiogiai susiduria su migrantų judėjimu, reikia konkrečių mūsų solidarumo veiksmų. ES ir valstybės narės yra pasirengusios suteikti visą keičiantis padėčiai reikalingą paramą. ES, visų pirma vykdydama FRONTEX operaciją „Hermes 2011“, toliau atidžiai stebės įvykių poveikį migrantų judėjimui regione ir iš jo. Visų pirma valstybės narės raginamos prireikus teikti papildomų žmogiškųjų ir techninių išteklių FRONTEX. Komisijos prašoma skirti papildomų lėšų. Europos Vadovų Taryba ragina sparčiai pasiekti susitarimą dėl reglamento, kuriuo sustiprinami agentūros pajėgumai.
11. Europos Sąjunga konsultuosis su susijusiomis regiono šalimis dėl finansinės ir techninės pagalbos sienų kontrolei bei valdymui gerinti ir dėl priemonių, kuriomis būtų sudaromos palankesnės sąlygos migrantų grąžinimui į jų kilmės šalis. Europos Vadovų Taryba prašo nedelsiant surengti Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdį. Be to, Taryba, bendradarbiaujant su Komisija, raginama iki birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikimo pateikti migrantų ir pabėgėlių srautų valdymo pajėgumų plėtojimo planą.
12. Reikėtų propaguoti visaapimančią požiūrį į migraciją, atitinkantį ES visuotinę požiūrį. Šiomis aplinkybėmis Europos Sąjunga taip pat turi reaguoti į judumo iššūkį ir skatinti žmonių tarpusavio ryšius naudodamasi tokiomis priemonėmis, kaip partnerystės judumo srityje, santykiuose su visais partneriais, kurių reformų procesai jau yra pakankamai pažengę ir kurie bendradarbiauja kovojant su prekyba žmonėmis ir nelegalia imigracija. Komisija raginama pateikti pasiūlymų dėl Europos ir Pietų Viduržemio jūros regiono šalių jaunimo mainų skatinimo.

13. Žvelgiant platesniu mastu, esamos partnerystės ir pagalbos programos bus skubiai peržiūrėtos glaudžiai bendradarbiaujant su mūsų partneriais regione, kad būtų galima geriau atsižvelgti į esamus poreikius. Todėl Komisija ir vyriausioji įgaliotinė turėtų teikti pirmenybę į šalių poreikius orientuotam ir rezultatais grindžiamam požiūriui.
14. Vidutinės trukmės laikotarpiu Europos Vadovų Taryba ragina siekti naujos partnerystės su regionu, atsižvelgiant į jos 2011 m. vasario 4 d. deklaraciją. Šiuo atžvilgiu ji iš esmės palankiai vertina Komisijos ir vyriausiosios įgaliotinės bendrą komunikatą, kuriuo siūloma ES ir pietinių Viduržemio jūros regiono šalių partnerystė siekiant demokratijos ir bendros gerovės, grindžiama diferencijavimo principu ir paskatomis grindžiamu požiūriu, sutelkiant visas ES priemones. Tokia partnerystė turėtų būti taip pat grindžiama nuodugnesne ekonomine integracija, platesnėmis galimybėmis patekti į rinką ir politiniu bendradarbiavimu. Ji ragina Tarybą skubiai išnagrinėti komunikate pateiktus pasiūlymus ir ypač sąlygas, kuriomis galėtų būti padidinta ES parama jos partneriams. Ji laukia būsimo jų komunikato dėl Europos kaimynystės politikos.
15. Be to, bus itin svarbu suteikti šalims priemonių atkurti ir modernizuoti jų ekonomiką. Norint stabilizuoti demokratiją, ypač svarbūs veiksniai yra ekonomikos vystymasis ir įsidarbinimo perspektyvos, visų pirma jaunimui. Taryba turėtų nedelsdama susitarti dėl šiuo metu nagrinėjamų pasiūlymų dėl visos Europos ir Viduržemio jūros regiono kilmės taisyklių, o Komisijos prašoma pateikti pasiūlymų dėl tolesnių priemonių prekybai bei tiesioginėms užsienio investicijoms regione intensyvinti trumpuoju, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiais. Be to, reikia skubiai pagyvinti turizmo sektoriaus veiklą regione. Taryba turėtų skubiai apsvarstyti Komisijos pasiūlymus dėl Europos investicijų banko grįžtamųjų lėšų ir išnagrinėti papildomas galimybes, kaip padidinti EIB bendrus finansinės paramos pajėgumus. Svarbu koordinuoti veiklą su kitomis tarptautinėmis finansų įstaigomis.

16. Semdamasi patirties iš praeities įvykių, Europos Sąjunga taip pat yra pasirengusi peržiūrėti Viduržemio jūros šalių sąjungos užduotis siekdama skatinti demokratiją ir stabilumą regione. Konkrečioms priemonėms ir projektams turėtų būti suteiktas naujas postūmis, kad būtų stiprinamos demokratinės institucijos, saviraiškos laisvė, įskaitant galimybes nekliudomai naudotis internetu, stiprinama šalių pilietinė visuomenė, remiama ekonomika, mažinamas skurdas ir sprendžiama socialinės neteisybės problema.
17. Europos Sąjunga suvokia, kad šių įvykių politinė ir ekonominė įtaka bus platesnė ir apims platesnį regioną bei ragina vėl suintensyvinti Artimųjų Rytų taikos procesą.
